

ΔΙΔΑΧΗ ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Διδασκαλία τοῦ Κυρίου ἡ ὁποία μετεδόθη διὰ τῶν Ἀποστόλων εἰς τὰ ἔθνη.

1. Δύο εἶναι οἱ δρόμοι, ὁ ἕνας τῆς ζωῆς καὶ ὁ ἄλλος τοῦ θανάτου καὶ ὑπάρχει μεγάλη διαφορὰ ἀνάμεσα στοὺς δύο αὐτοὺς δρόμους.

2. Ὁ μὲν λοιπὸν δρόμος τῆς ζωῆς εἶναι ὁ ἐξῆς· πρῶτον, «νὰ ἀγαπήσεις τὸ Θεὸ τὸ δημιουργὸ σου· δεύτερον, τὸν πλησίον σου ὅπως τὸν ἑαυτὸν σου», καὶ ὅλα ὅσα θελήσεις νὰ μὴ γίνονται σὲ σένα, καὶ σὺ μὴν τὰ κάνεις στοὺς ἄλλους.

3. Αὐτῶν τῶν λόγων ἡ διδασκαλία εἶναι ἡ ἐξῆς· «εὐλογεῖτε αὐτοὺς ποὺ σᾶς καταρῶνται καὶ προσεύχεσθε γιὰ τοὺς ἐχθροὺς σας», νὰ νηστεύετε γιὰ αὐτοὺς ποὺ σᾶς καταδιώκουν, «γιατὶ ποία θὰ εἶναι ἡ ἀνταμοιβή σας, ἐὰν ἀγαπᾶτε ἐκείνους μόνο ποὺ σᾶς ἀγαποῦν; Μήπως καὶ οἱ ἐθνικοὶ δὲν κάνουν τὸ ἴδιο; Ἐσεῖς νὰ ἀγαπᾶτε αὐτοὺς ποὺ σᾶς μισοῦν» καὶ δὲ θὰ ἔχετε ἐχθρό.

4. Νὰ ἀπέχετε ἀπὸ τὶς σαρκικὲς καὶ σωματικὲς ἐπιθυμίες. «ἐὰν κάποιος σοῦ δώσει ράπισμα στὸ δεξιὸ μέρος τῆς σιαγόνας, γύρισε σ' αὐτὸν καὶ τὸ ἄλλο μέρος καὶ θὰ εἶσαι τέλειος. Ἐὰν κάποιος σὲ ἀγγαρεύσει ἕνα μίλιο, πῆγαινε μαζί του δύο· ἐὰν κάποιος σοῦ πάρει τὸ ἱμάτιό σου, δῶσε σ' αὐτὸν καὶ τὸ χιτῶνα· ἐὰν κάποιος σοῦ ἀφαιρέσει κάτι δικό σου, μὴν τὸ ἀπαιτεῖς· ἄλλωστε δὲν ἔχεις καὶ τὴ δυνατότητα νὰ τὸ κάνεις.

5. «Σὲ ὅποιον σοῦ ζητεῖ, νὰ δίδεις καὶ νὰ μὴν ἀπαιτεῖς» γιατί ὁ Πατὴρ σ' ὅλους θέλει νὰ δίδεις ἀπὸ τὰ δικά σου χαρίσματα. Μακάριος ἐκεῖνος ποὺ δίδει, σύμφωνα μὲ τὴν ἐντολὴ τοῦ Κυρίου· γιατί εἶναι ἀθῶος· ἀλλοίμονο σ' ἐκεῖνον ποὺ λαμβάνει· γιατί ἐὰν κάποιος μὲν ἔχοντας ἀνάγκη

λαμβάνει τις, ἀθῶος ἔσται· ὁ δὲ μὴ χρεῖαν ἔχων δώσει δίκην, ἵνα τί ἔλαβε καὶ εἰς τί· ἐν συνοχῇ δὲ γενόμενος ἐξετασθήσεται περὶ ὧν ἔπραξε, καὶ οὐκ ἐξελεύσεται ἐκεῖθεν μέχρις οὗ «ἀποδοῦ τὸν ἔσχατον κοδράντην»¹.

6. Ἀλλὰ καὶ περὶ τούτου δὴ εἶρηται· Ἰδρωσάτω ἡ ἐλεημοσύνη σου
5 εἰς τὰς χεῖράς σου, μέχρις ἂν γνῶς τίνι δῶς².

II. Δευτέρα δὲ ἐντολὴ τῆς διδαχῆς·

2. «Οὐ φονεύσεις, οὐ μοιχεύσεις»³, οὐ παιδοφθορήσεις, οὐ πορνεύσεις, «οὐ κλέψεις»⁴, οὐ μαγεύσεις, οὐ φαρμακεύσεις, οὐ φονεύσεις τέκνον ἐν φθορᾷ οὐδὲ γεννηθέντα ἀποκτενεῖς, οὐκ ἐπιθυμήσεις τὰ τοῦ πλησίον.

10 3. «Οὐκ ἐπιιορκήσεις,⁵ οὐ ψευδομαρτυρήσεις»⁶, οὐ κακολογήσεις, οὐ μνησικακήσεις.

4. Οὐκ ἔση διγνώμων οὐδὲ δίγλωσσος· παγὶς γὰρ θανάτου ἡ διγλωσσία⁷.

5. Οὐκ ἔσται ὁ λόγος σου ψευδής, οὐ κενός, ἀλλὰ μεμεστωμένος
15 πράξει.

6. Οὐκ ἔση πλεονέκτης οὐδὲ ἄρπαξ οὐδὲ ὑποκριτῆς οὐδὲ κακοήθης οὐδὲ ὑπερήφανος, οὐ λήψη βουλήν πονηρὰν κατὰ τοῦ πλησίον σου.

7. Οὐ μισήσεις πάντα ἄνθρωπον, ἀλλὰ οὓς μὲν ἐλέγξεις, οὓς δὲ ἐλεήσεις, περὶ δὲ ὧν προσεύξῃ, οὓς δὲ ἀγαπήσεις ὑπὲρ τὴν ψυχὴν σου.

20 **III.** Τέκνον μου, φεῦγε ἀπὸ παντὸς πονηροῦ καὶ ἀπὸ παντὸς ὁμοίου αὐτοῦ.

2. Μὴ γίνου ὀργίλος· ὀδηγεῖ γὰρ ἡ ὀργὴ πρὸς τὸν φόνον· μηδὲ ζηλωτῆς μηδὲ ἐριστικὸς μηδὲ θυμικός· ἐκ γὰρ τούτων ἀπάντων φόνοι γεννῶνται.

25 3. Τέκνον μου, μὴ γίνου ἐπιθυμητής· ὀδηγεῖ γὰρ ἡ ἐπιθυμία πρὸς τὴν πορνείαν· μηδὲ αἰσχρολόγος μηδὲ ὑψηλόφθαλμος· ἐκ γὰρ τούτων ἀπάντων μοιχεῖαι γεννῶνται.

4. Τέκνον μου, μὴ γίνου οἰωνοσκόπος· ἐπειδὴ ὀδηγεῖ εἰς τὴν εἰδωλολατρίαν· μηδὲ ἐπασιδὸς μηδὲ μαθηματικός μηδὲ περικαθαίρων, μηδὲ θέλε
30 αὐτὰ βλέπειν· ἐκ γὰρ τούτων ἀπάντων εἰδωλολατρία γεννᾶται.

5. Τέκνον μου, μὴ γίνου ψεύστης· ἐπειδὴ ὀδηγεῖ τὸ ψεῦσμα εἰς τὴν κλοπὴν· μηδὲ φιλάργυρος μηδὲ κενόδοξος· ἐκ γὰρ τούτων ἀπάντων κλοπαὶ γεννῶνται.

1. Ματθ. 5, 26. 2. Γραφικόν; πρβλ. Σοφ. Σειρ. 12, 1. 3. Ἔξ. 20, 13, 15. 4. Ἔξ. 20, 14.
5. Λευϊτ. 19, 12, Ματθ. 5, 33. 6. Ἔξ. 20, 16. 7. Πρβλ. Παρμ. 21, 6.

λαμβάνει, θά εἶναι ἀθῶος, ἐάν ὅμως δὲν ἔχει ἀνάγκη, θά δικασθεῖ, γιατί ἔλαβε καὶ γιὰ ποιὸ λόγο ἔλαβε· ὅταν δὲ φυλακισθεῖ θά ἐξετασθεῖ γιὰ ὅλα ὅσα ἔπραξε, καὶ δὲν θά ἐξέλθει ἀπ' ἐκεῖ μέχρις ὅτου ἐξοφλήσει καὶ τὸ τελευταῖο δῖλεπτο.

6. Ἀλλὰ ἀκόμη καὶ γι' αὐτὸ ἔχει λεχθεῖ· ἄς ἰδρῶσει ἡ ἐλεημοσύνη στὰ χέρια σου, μέχρις ὅτου γνωρίσεις καλὰ σὲ ποιὸν δίδεις.

II. Δευτέρα δὲ ἐντολὴ τῆς διδασκαλίας εἶναι·

2. «Νὰ μὴ φονεύσεις, νὰ μὴ μοιχεύσεις», νὰ μὴ διαφθείρεις παιδί, νὰ μὴ πορνεύσεις, «νὰ μὴ κλέψεις», νὰ μὴ χρησιμοποιοῦναι μάγια, νὰ μὴ φαρμακεύσεις (μαγεύσεις), νὰ μὴ φονεύσεις παιδί με ἐκτρωση, οὔτε ἀφοῦ γεννηθεῖ νὰ τὸ σκοτώσεις, νὰ μὴν ἐπιθυμήσεις ὅσα ἀνήκουν στὸν πλησίον σου.

3. «Νὰ μὴν παραβαίνεις τὸν ὄρκο σου, νὰ μὴν ψευδομαρτυρήσεις», νὰ μὴν κακολογήσεις, νὰ μὴ μνησικακήσεις.

4. Νὰ μὴν εἶσαι δίγνωμος, οὔτε δίγλωσσος· γιατί ἡ δίγλωσσία εἶναι παγίδα θανάτου.

5. Νὰ μὴν εἶναι ὁ λόγος σου ψευδής, οὔτε κούφιος, ἀλλὰ μεστός ἀπὸ ἔργα.

6. Νὰ μὴν εἶσαι πλεονέκτης, οὔτε ἄρπαγας, οὔτε ὑποκριτής, οὔτε κακοήθης, οὔτε ὑπερήφανος, οὔτε νὰ λαμβάνεις ἀδικη ἀπόφαση σὲ βάρος τοῦ πλησίον σου.

7. Νὰ μὴ μισήσεις κανέναν ἄνθρωπο, ἀλλὰ, ἄλλους μὲν νὰ τοὺς ἐλέγξεις, ἄλλους δὲ νὰ τοὺς ἐλειήσεις, γιὰ ἄλλους νὰ προσευχηθεῖς καὶ ἄλλους νὰ ἀγαπήσεις περισσότερο καὶ ἀπὸ τὴν ψυχὴ σου.

III. Τέκνο μου, ἀπόφευγε κάθε κακὸ καὶ κάθε ὅμοιό του.

2. Μὴ γίνεσαι ὀργίλος, γιατί ἡ ὀργὴ ὀδηγεῖ στὸ φόνο· οὔτε ζηλιάρης, οὔτε φιλόνικος, οὔτε θυμῶδης· γιατί ἀπ' ὅλα αὐτὰ προκαλοῦνται φόνοι.

3. Τέκνο μου, μὴν ἔχεις σαρκικὴ ἐπιθυμία· γιατί αὐτὴ ἡ ἐπιθυμία ὀδηγεῖ στὴν πορνεία· οὔτε (νὰ εἶσαι) αἰσχρολόγος, οὔτε ὑψηλόφθαλμος (ἀνοιχτομάτης), γιατί ἀπ' ὅλα αὐτὰ προκαλοῦνται μοιχεῖες.

4. Τέκνο μου, μὴ γίνεσαι μάντης παρατηρώντας τοὺς οἰωνοὺς· ἐπειδὴ ὀδηγοῦν στὴν εἰδωλολατρία· μὴ χρησιμοποιοῦναι μαγικὰς ἐπικλήσεις, οὔτε μυστηριώδεις* ἀριθμούς, οὔτε ἀγνωστικὰς πράξεις· οὔτε νὰ θέλεις αὐτὰ νὰ τὰ βλέπεις· γιατί ἀπ' ὅλα αὐτὰ προκαλεῖται εἰδωλολατρία.

5. Τέκνο μου, μὴ γίνεσαι ψεύτης· γιατί τὸ ψέμα ὀδηγεῖ στὴν κλοπὴ· οὔτε φιλάργυρος, οὔτε ματαιόδοξος· γιατί ἀπ' ὅλα αὐτὰ προκαλοῦνται κλοπές.

* Μαθηματικός = ἀστρολόγος, πανοῦργος.

6. Τέκνον μου, μὴ γίνου γόγγυσος· ἐπειδὴ ὁδηγεῖ εἰς τὴν βλασφημίαν· μηδὲ ἀθάδης! μηδὲ πονηρόφρων· ἐκ γὰρ τούτων ἀπάντων βλασφημίας γεννῶνται.

7. Ἴσθι δὲ πραῦς, ἐπεὶ «οἱ πραεῖς κληρονομήσουσι τὴν γῆν»².

5 8. Γίνου μακρόθυμος καὶ ἐλεήμων καὶ ἄκακος καὶ ἡσύχιος καὶ ἀγαθὸς καὶ τρέμων τοὺς λόγους³ διὰ παντός, οὗς ἤκουσας.

9. Οὐχ ὑψώσεις σεαυτὸν οὐδὲ δώσεις τῇ ψυχῇ σου θράσος. οὐ κοληθήσεται ἡ ψυχὴ σου μετὰ ὑψηλῶν, ἀλλὰ μετὰ δικαίων καὶ ταπεινῶν ἀναστραφήσῃ.

10 10. Τὰ συμβαίνοντά σοι ἐνεργήματα ὡς ἀγαθὰ προσδέξῃ, εἰδὼς ὅτι ἄτερ θεοῦ οὐδὲν γίνεται⁴.

IV. Τέκνον μου, «τοῦ λαλοῦντός σοι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ»⁵ μνησθήσῃ νυκτὸς καὶ ἡμέρας, τιμήσεις δὲ αὐτὸν ὡς κύριον⁶. ὅθεν γὰρ ἡ κυριότης λαλεῖται, ἐκεῖ κύριός ἐστιν.

15 2. Ἐκζητήσεις δὲ καθ' ἡμέραν τὰ πρόσωπα τῶν ἀγίων, ἵνα ἐπαναπαῖς τοῖς λόγοις αὐτῶν.

3. Οὐ ποιήσεις σχίσμα, εἰρηνεύσεις δὲ μαχομένους· κρινεῖς δικαίως, οὐ λήψῃ πρόσωπον ἐλέγξει ἐπὶ παραπτώμασιν⁷.

4. Οὐ διωχθήσεις, πρότερον ἔσται ἢ οὐ.

20 5. Μὴ γίνου πρὸς μὲν τὸ λαβεῖν ἐκτείνων τὰς χεῖρας, πρὸς δὲ τὸ δοῦναι συσπῶν⁸.

6. Ἐὰν ἐχῆς διὰ τῶν χειρῶν σου, δώσεις λύτρωσιν ἁμαρτιῶν σου.

7. Οὐ διστάσεις δοῦναι οὐδὲ διδοὺς γογγύσεις· γνώση γὰρ τίς ἐστιν ὁ τοῦ μισθοῦ καλὸς ἀναταποδότης.

25 8. Οὐκ ἀποστραφήσῃ τὸν ἐνδεόμενον⁹, συγκοινωνήσεις δὲ πάντα τῶ ἀδελφῶ σου καὶ οὐκ ἐρεῖς ἴδια εἶναι· εἰ γὰρ ἐν τῷ ἀθανάτῳ κοινωνοὶ ἐστε, πόσω μᾶλλον ἐν τοῖς θνητοῖς.

9. Οὐκ ἀρεῖς τὴν χεῖρά σου ἀπὸ τοῦ υἱοῦ σου ἢ ἀπὸ τῆς θυγατρὸς σου, ἀλλὰ ἀπὸ νεότητος διδάξεις τὸν φόβον τοῦ θεοῦ.

30 10. Οὐκ ἐπιτάξεις δούλῳ σου ἢ παιδίσκῃ, τοῖς ἐπὶ τὸν αὐτὸν θεὸν ἐλπίζουσιν, ἐν πικρίᾳ σου, μήποτε οὐ μὴ φοβηθήσονται τὸν ἐπ' ἀμφοτέροις θεοῖν¹⁰. οὐ γὰρ ἔρχεται κατὰ πρόσωπον καλέσαι, ἀλλ' ἐφ' οὗς τὸ πνεῦμα ἠτοίμασεν.

1. Πρβλ. Β' Πέτρ. 2, 10. 2. Ματθ. 5, 4. 3. Πρβλ. Ἦσ. 66, 2. 4. Πρβλ. Ματθ. 10, 29.

5. Ἐβρ. 13, 7. 6. Πρβλ. Ματθ. 10, 40. 7. Δευτ. 1, 17. 8. Σοφ. Σειρ. 4, 31. 9. Σοφ. Σειρ. 4, 5. 10. Ἐφ. 6, 9.

6. Τέκνο μου, μὴ γογγύζεις, ἀπὸ ἀγανάκτηση· γιατί αὐτὸ ὀδηγεῖ στὴ βλασφημία· οὔτε νὰ εἶσαι θρασύς, οὔτε νὰ φρονεῖς πονηρά· γιατί ἀπ' ὅλα αὐτὰ προκαλοῦνται βλασφημίες.

7. Ἄλλὰ νὰ εἶσαι πρᾶος, γιατί «οἱ ἥρεμοι θὰ κληρονομήσουν τὴ γῆ τῆς ἐπαγγελίας».

8. Νὰ εἶσαι μακρόθυμος καὶ ἐλεήμων καὶ ἄκακος καὶ γαλήνιος καὶ ἀγαθός καὶ νὰ σέβεσαι καὶ νὰ φοβεῖσαι πάντοτε τοὺς λόγους ποὺ ἀκουσες.

9. Νὰ μὴν ὑπερηφανευθεῖς, οὔτε νὰ ἀποθρασυνθεῖς. Νὰ μὴν προσκολληθεῖ ἡ ψυχὴ σου μὲ τοὺς ἰσχυρούς, ἀλλὰ νὰ συναναστρέφεις μὲ τοὺς δικαίους καὶ ταπεινοὺς.

10. Ὅσα σοῦ συμβαίνουν νὰ τὰ ἀποδέχεσαι εὐχάριστα ὡς ἀγαθὰ, γνωρίζοντας ὅτι χωρὶς τὴ θέληση τοῦ Θεοῦ τίποτε δὲ γίνεται.

IV. Τέκνο μου, νὰ θυμᾶσαι νύκτα καὶ ἡμέρα «ἐκεῖνον ποὺ σὲ διδάσκει τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ» καὶ νὰ τιμῆσεις αὐτὸν ὡς τὸν Κύριο· γιατί ὅπου κηρύσσεται ἡ κυριότητα (ἡ διδασκαλία τοῦ Κυρίου), ἐκεῖ εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Κύριος.

2. Καθημερινὰ νὰ ἐπιθυμεῖς τὰ πρόσωπα τῶν ἀγίων, γιὰ νὰ βρῖσκεις ἀνάπαυση στὰ λόγια τους.

3. Νὰ μὴν κάνεις σχίσμα, ἀλλὰ νὰ εἰρηνεύεις ἐκείνους ποὺ μάχονται νὰ κρίνεις δίκαια, (καὶ) νὰ μὴ δεῖξεις μεροληψία ὅταν ἐλέγχεις παραπτώματα.

4. Νὰ μὴν ἀμφιρρέπεις ἀνάμεσα σὲ πρόσωπα.

5. Νὰ μὴν ἀπλώνεις τὰ χέρια σου εὐκολα, ὅταν εἶναι νὰ πάρεις καὶ νὰ τὰ μαζεῦεις, ὅταν πρόκειται νὰ δώσεις.

6. Ἐὰν ἔχεις νὰ προσφέρεις διὰ τῶν χειρῶν σου, θὰ δώσεις λύτρωση τῶν ἁμαρτιῶν σου.

7. Νὰ μὴ διστάσεις νὰ δώσεις, οὔτε δίδοντας νὰ γογγύσεις· γιατί θὰ πρέπει νὰ γνωρίσεις ποιὸς εἶναι ὁ καλὸς ἀνταποδότης τοῦ μισθοῦ.

8. Νὰ μὴν ἀποστρέψεις τὸ πρόσωπό σου ἀπὸ τὸν ἔχοντα ἀνάγκη, καὶ νὰ μοιράζεσαι ὅλα μὲ τὸν ἀδελφό σου καὶ δὲ θὰ πεῖς ὅτι εἶναι δικά σου· γιατί ἔὰν εἴσθε κοινωνοὶ τῆς ἀθανασίας, πόσο πῶς πολὺ δὲν θὰ εἴσθε συμμέτοχοι στὰ θνητά;

9. Νὰ μὴν παραλείψεις τὴ φροντίδα σου ἀπὸ τὸν υἱὸ σου ἢ τὴ θυγατέρα σου, ἀλλὰ ἀπὸ τὰ μικρὰ τους χρόνια νὰ τὰ διδάξεις τὸ σεβασμὸ τοῦ Θεοῦ.

10. Νὰ μὴ φέρεσαι σκληρὰ στὸ δοῦλο σου ἢ στὴ δούλη σου, ποὺ ἐλπίζουν καὶ αὐτοὶ στὸν ἴδιο μὲ σένα Θεό· μὴν τοὺς λυπεῖς, σὲ στιγμὴ στενοχώριας σου, μήπως κάποτε παύσουν γι' αὐτὸ νὰ φοβοῦνται τὸ Θεὸ ἀμφοτέρων μας· διότι ὁ Θεὸς δὲν ἔρχεται νὰ καλέσει προσωπικά, ἀλλὰ καλεῖ ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἐτοίμασε τὸ Πνεῦμα.

11. Ὑμεῖς δὲ οἱ δοῦλοι ὑποταγήσεσθε τοῖς κυρίοις ὑμῶν ὡς τύπῳ θεοῦ ἐν αἰσχύνη καὶ φόβῳ¹.

12. Μισήσεις πᾶσαν ὑπόκρισιν καὶ πᾶν ὃ μὴ ἀρεστὸν τῷ κυρίῳ.

13. Οὐ μὴ ἐγκαταλίπης ἐντολὰς κυρίου, φυλάξεις δὲ ἃ παρέλαβες,
5 μῆτε προστιθεὶς μῆτε ἀφαιρῶν.

14. Ἐν ἐκκλησίᾳ ἐξομολόγησῃ τὰ παραπτώματά σου², καὶ οὐ προσ-
ελεύσῃ ἐπὶ προσευχὴν σου ἐν συνειδήσει πονηρᾷ· αὕτη ἐστὶν ἡ ὁδὸς τῆς
ζωῆς.

V. Ἡ δὲ τοῦ θανάτου ὁδὸς ἐστὶν αὕτη· πρῶτον πάντων πονηρὰ ἐστὶ
10 καὶ κατάρας μεστή·

2. Φόνοι, μοιχεῖαι, ἐπιθυμίαι, πορνεῖαι, κλοπαί, εἰδωλολατρίαι, μα-
γεῖαι, φαρμακίαι, ἀρπαγαί, ψευδομαρτυρίαι, ὑποκρίσεις, διπλοκαρδία, δό-
λος, ὑπερηφανία, κακία, αὐθάδεια, πλεονεξία, αἰσχρολογία, ζηλοτυπία,
θρασύτης, ὕψος, ἀλαζονεία.

15 3. Διῶκται ἀγαθῶν, μισοῦντες ἀλήθειαν, ἀγαπῶντες ψεῦδος, οὐ γι-
νώσκοντες μισθὸν δικαιοσύνης, οὐ κολλῶμενοι ἀγαθῷ οὐδὲ κρίσει δικαίᾳ,
ἀγρυπνοῦντες οὐκ εἰς τὸ ἀγαθόν, ἀλλ' εἰς τὸ πονηρόν· ὧν μακρὰν πραΐτης
καὶ ὑπομονή, μάταια ἀγαπῶντες, διώκοντες ἀνταπόδομα, οὐκ ἐλεοῦντες
πτωχόν, οὐ πονοῦντες ἐπὶ καταπονουμένῳ, οὐ γινώσκοντες τὸν ποιήσαντα
20 αὐτοῦς, φονεῖς τέκνων, φθορεῖς πλάσματος θεοῦ, ἀποστρεφόμενοι τὸν ἐν-
δεόμενον, καταπονοῦντες τὸν θλιβόμενον πλουσίῳν παράκλητοι, πενήτων
ἄνομοι κριταί, πανθαμάρτητοι· ῥυσθεῖητε, τέκνα, ἀπὸ τούτων ἀπάντων.

VI. Ὅρα μὴ τις σε πλανήσῃ ἀπὸ ταύτης τῆς ὁδοῦ τῆς διδασχῆς, ἐπεὶ
παρεκτὸς θεοῦ σε διδάσκει.

25 2. Εἰ μὲν γὰρ δύνασαι βαστάσαι ὅλον τὸν ζυγὸν τοῦ κυρίου, τέλειος
ἔση³· εἰ δ' οὐ δύνασαι, ὃ δύνῃ τοῦτο ποιεῖ.

3. Περὶ δὲ τῆς βρώσεως, ὃ δύνασαι βάστασον· ἀπὸ δὲ τοῦ εἰδωλοθύ-
του λίαν πρόσεχε· λατρεία γάρ ἐστὶ θεῶν νεκρῶν.

VII. Περὶ δὲ τοῦ βαπτίσματος, οὕτω βαπτίσατε· ταῦτα πάντα προει-
30 πόντες «βαπτίσατε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου
πνεύματος⁴ ἐν ὕδατι ζῶντι»⁵.

1. Ἐφ. 6, 5. 2. Ἰακ. 5, 16. 3. Πρβλ. Ματθ. 11, 29-30. 19, 21. 4. Ματθ. 28, 19.
5. Πρβλ. Ἰω. 4, 10-11.